

tel nebo dělník nebo oba nejsou členy organizací, jež ujednaly hromadnou smlouvu pracovní.« Také výraz »oblast«, jehož bylo použito, jest dosud neobvyklou formou zeměpisného určení v zákonné textaci a bližší určení oblasti, pro které závaznost té které hromadné smlouvy bude prohlášena, bylo ponecháno provádění. Praxe ustálila se již na obvodu soudního okresu jako nejmenší oblasti, ač i zde nutno připustit vytvoření určitých enklav při prohlášení rozšíření závaznosti s ohledem na podmínky stanovené v paragrafu 3, odst. 1.

Po prohlášení závaznosti hromadné smlouvy pracovní v určité oblasti možno také na žádost odborových organizací, které smlouvu uzavřely, prohlásiti rozšíření její závaznosti na závody téhož textilního odvětví sousedních soudních okresů nebo i na oblasti zeměpisně nejbližše položené s oblastí platnosti smlouvy ani nesouvisící, není-li v těchto územích zaměstnáno více dělnictva textilního než v oblasti, kde závaznost hromadné smlouvy byla již dříve prohlášena. Další podmínkou pak jest, že textilní závody v oblasti, na niž má býti závaznost smlouvy rozšířena, neměly dne 1. ledna 1933 hromadnou smlouvu pracovní, nebo jestliže mezi uvedeným datem a dnem účinnosti vl. nař. č. 118/1934 Sb. z. a n., t. j. dnem 27. června 1934 změnily mzdové sazby bez účasti smluvních stran. Také účelem těchto ustanovení jest usměrniti soutěžní podmínky stejného odvětví textilního a vyloučiti soutěž závodů, které by měly výhody toliko v tom, že platí podstatně horší mzdy než závody s nimi soutěžící.

Dr. KAREL BALLEMBERGER:

Povinnost zaměstnavatelova k náhradě škody pro nepřihlášení v pensijním pojištění.

(Dokončení.)

Zásada v tomto rozhodnutí vyslovená piati zajisté i o žalobách zaměstnanců samých proti zaměstnavatelům. Soud musí si sám zodpověděti všechny otázky, od nichž závisí jeho rozhodnutí, musí zjistiti potřebné pro to skutkové okolnosti a nemůže odkazovati žalobce, aby dali tyto tak zv. předurčující otázky rozhodnouti napřed správním úřadům (§ 190 c. ř. s. a contr. § 77a poj. zák., Hora, čs. civ. právo prac. 46, 105), když se nejedná o nárok, jehož základem je výrok správního úřadu, takže bez něho nelze vůbec rozhodovati. Pensijní pojištění soukromých zaměstnanců patří mezi záležitosti veřejné správy, tvořící sociální péči státní. I otázky tohoto pojištění se týkající má řešiti soud, aniž by byl nucen vyčkati rozhodnutí správní. — Ovšem, vy-

Lhůta 6 neděl, která byla v § 5, odst. 1. a 2. ponechána úřadům k administrativnímu řízení, jest příliš krátká, jak praxe ukázala, avšak není-li dodržena, nepůsobí žádné právní újmy smluvním organizacím. Uvědomení zájemců děje se ediktálním řízením a důležitým jest ustanovení, že k námitkám zájemců možno bráti zřetel jen tehdy, jsou-li podány ve stanovené lhůtě a je-li jimi podán současně důkaz o tom, že předložená hromadná smlouva nevyhovuje podmínkám podle § 2, odst. 1., resp. § 3, odst. 1., cit. vl. nař.

Odborovým organizacím, které smlouvu ujednaly, a to jak dělnickým, tak i zaměstnavatelským, vyhrazuje se v § 6 dohled nad zachováváním smluvních ustanovení v celé oblasti. Tím však není vyloučen pochopitelně dozor živnostenských inspektorátů nad zachováváním předpisů.

Hlavním znakem celého vlád. nař. jest, že vyvolání státního zásahu ponecháno bylo odborovým organizacím zaměstnavatelským i dělnickým společně. Nedostatky vlád. nař. nutno pak spatřovati v tom, že mluví se v něm pouze o hromadné pracovní smlouvě dělnické, nikoliv také zaměstnanců ve vyšších službách a že vylučuje ze své působnosti práci domácíkou, aniž by stanovilo novou úpravu řádů domácí práce, ponechávajíc tak volnou cestu přenášením práce z továren do výroby domácí, což znamená možnost snižování životní úrovně dalšího počtu dělnictva v textilní výrobě zaměstnaného. Také časově omezená platnost (do 30. dubna 1936) zmenšuje do jisté míry význam vlád. nař. s hlediska pracovního práva.

čká-li žalobce rozhodnutí instancí správních, usnadní si značně svoji posici ve sporu, ježto soud nebude musit se zabývat často velmi komplikovanými otázkami předurčujícími.

Ovšem, poněkud zůstane spornou otázka, zda lze mezitímním návrhem určovacím v mezitímním rozsudku vyřknouti zjištění povinnosti zaměstnavatelovy k pensijnímu pojištění zaměstnance. Zaměstnanec, pokud by žaloval jen vždy splatný důchod, musil by totiž žalovati vždy znovu a znovu zaměstnavatele, při čemž teoreticky každý spor by se musil znovu projednávat.

Poněvaž právní moci je však schopen toliko výrok rozsudečný, lze podle mého názoru, podle § 259, 2 c. ř. s., resp. § 393, odst. 2 c. ř. s., podávati mezitímní návrhy zjišťovací,

po případě návrhy na mezitímní rozsudky, jimiž jednou provždy bude o předurčujících otázkách rozhodnuto.

Pokud se jedná o žalobu, o jejíchž předurčujících otázkách rozhodl již správní úřad, platí zásada, že soudy jsou vázány pravoplatnými rozhodnutími, jež vydaly správní úřady ve věcech pensijního pojištění v mezích své působnosti. (Rozh. z 2. III. 1926, R. II. 6/26, Vážný 5804.)

Velmi zajímavá jest též situace dosti zhusť se vyskytující, kdy o předurčující otázce rozhodne určitým způsobem soud, a později o téže otázce rozhodne jinak pravoplatně správní úřad. Na základě takového rozhodnutí správního úřadu jest, jak z výkladu rozhodnutí Vážný č. 6517 plyne, možno dožadovati se obnovy žalobou podle § 530, č. 7 c. ř. s. — Ovšem tento případ, ač může se vyskytnouti, nebude asi příliš praktický. — Blíže se věci zabývá dr. A. Schmiedl v časopise Pensijní pojištění, ročník 14, č. 4, str. 76 a násl.

4. *Aktivní a pasivní legitimace ve sporech o náhradu škody pro nepřihlášení k pensijnímu pojištění a odpovědnost zaměstnavatelova k náhradě škody.*

O otázku aktivní legitimace v těchto sporech nebude příliš sporu. Především je k žalobě oprávněn zaměstnanec, který nebyl k pojištění řádně přihlášen. Jeho aktivní legitimace jest jasná.

Kromě toho jsou k žalobě oprávněni pozůstalí po zaměstnanci, kteří byli nepřihlášením zaměstnance k pensijnímu pojištění na svých nárocích poškozeni. O jejich nárocích vzhledem k tomu, že se nejedná o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ve smyslu § 1 zák. 131/1931, není příslušným rozhodovati soud pracovní, nýbrž obecný soud žalovaného, což nutno dobře rozlišovati. (Srv. rozh. Nejv. s. z 2. II. 1933, R. I. 56/33, Vážný 12316.) Nezáleží na tom, že žalobní nárok jest vyvolán ze služebního poměru pojištěnce k žalovanému zaměstnavateli, rozhodné jest kritérium, že žalobní nárok nevznikl z pracovního, služebního či učebního poměru poškozeného žalobce k žalovanému.

Snad nejdůležitější otázkou bude zjištění pasivní legitimace zaměstnavatelovy a míry jeho ručení za způsobenou škodu.

Zaměstnavatelem rozumí se v zákonodárství sociální osoba, na jejíž účet a vrub se vykonávají práce a služby jejími zaměstnanci a kterou postihuje, ať již k jejímu prospěchu či škodě hospodářský výsledek těchto služeb. Nezáleží na tom, kdo zaměstnance jmenoval, ani, kdo mu zajistil služební příjmy s místem spojené a uložil konati služby, nýbrž jedině na tom, kdo nese risiko zaměst-

nancovy práce a v čí hospodářství se objevuje výsledek zaměstnancovy činnosti. Tyto okolnosti dlužno zjistiti v každém jednotlivém případě. (Vážný 14176, Nejv. s. 15. II. 1935, Rv. I. 1631/34.)

Základní zásada vyjádřena jest v rozhodnutí Nejvyššího soudu v Brně č. 13207 Vážný (Rozh. n. s. z 25. I. 1934, Rv. I. 1493/32), kdež se praví, že zaměstnavatel ručí zaměstnanci za škodu, kterou mu způsobil tím, že ho opominul přihlásiti k pensijnímu pojištění (§ 5 zákona ze dne 21. II. 1929, č. 26 Sb. z. a n.). Lhostejné, že i zaměstnanec byl oprávněn, aby učinil pojistnou přihlášku.

Tato jasná právní věta stanoví nárok zaměstnance na náhradu škody bez ohledu na to, že se zaměstnanec mohl subsidiárně ve smyslu § 5 zák. 26/29 přihlásiti u nositele pensijního pojištění sám, s kteroužto námitkou se zhusta ve sporech setkáváme.

V praxi narazíme velmi často na případ, kdy zaměstnanec utrpěl škodu nepřihlášením několika zaměstnavatelů, u nichž byl zaměstnán nestejně dlouhou dobu. V tomto případě obvykle, je-li již zjištěno zavinění všech zaměstnavatelů domáhají se tito, aby ve smyslu § 1302 o. z. o. byla škoda rozdělena poměrně podle dob zaměstnání poškozeného zaměstnance. — Tento názor, pro zaměstnance nepříznivý, ježto mnohdy některé firmy, u nichž byl zaměstnán, již neexistují, je naprosto nesprávný, ježto nezískal-li zaměstnanec čekací doby (§ 16) zaviněním několika zaměstnavatelů, ať již nepřihlášením k pojištění, nebo opožděným přihlášením, ručí zaměstnavatelé za škodu *rukou společnou a nerozdílnou*. (Rozh. nejv. s. z 8. IX. 1928, Rv. I. 1877/27, Vážný 8286.) Podíly jednotlivých zaměstnavatelů lze totiž zjistiti pouze zdánlivě podle doby zaměstnání poškozeného. Přihlédneme-li blíže k příslušným ustanovením pensijního zákona a § 1295, 1301, 1302 o. z. o., vidíme, že škoda byla zaměstnanci způsobena všemi zaměstnavateli společně, kteří společně znemožnili zaměstnanci dosíci čekací lhůty, a také společně solidárně ručí. Výši škody lze sice zjistiti, avšak podíl každého jednotlivého zaměstnavatele na zavinění, jímž škoda byla způsobena, zjistiti nelze, neboť zavinění to nelze dělit ani podle příspěvkových měsíců, ani podle výše pojistného. Škoda záleží ve ztrátě pojistného vůbec a každý ze zaměstnavatelů svým opominutím způsobil zaměstnanci celou škodu a ručí proto každý z nich za celou škodu (solidárně).

Ovšem získal-li již pojištěnec čekací dobu a jedná-li se jen o škodu

způsobenou nepřihlášením určitého období zaměstnání, jedná se o přesně zjistitelnou škodu a při souběhu několika žalob lze použití ustanovení § 1302 obč. zákona. O solidárním závazku mluví též rozsudek nejv. soudu z 15. II. 1935, Rv. I. 1631/34, Vážný 4176, když praví: ... že několik osob zaměstnávajících téhož zaměstnance ručí nerozdílnou rukou za jeho pojištění, plyne z šestého odstavce § 4 zák. 26/29. Ručí-li takovým způsobem za to, aby zaměstnanec byl podroben povinnému pojištění, jest opodstatněn závěr, že ručí solidárně z tohoto nedělitelného zákonného závazku i za všechny následky vzniklé tím, že zákonným předpisem o přihlašovací povinnosti včas a řádně nedostály.

Spoluzavinění zaměstnancovo.

Poslední stéblo, kterého se obvykle ve sporu žalovaný zaměstnavatel chytá, bývá poukaz na § 1304 občanského zákona, kdež se praví, že, je-li při poškození zároveň zavinění se strany poškozeného, nese tento škodu se škůdcem poměrně, a nelze-li poměr určití, rovným dílem.

Ovšem, musí zde jíti o zřejmé spoluzavinění zaměstnancovo, tedy nejedná se snad o pouhé opominutí jeho subsidiárního přihlašovacího práva, ale na př. o př. zmeškání lhůty k přihlášce podle § 1779 zák. 125/31, podle níž byla pojištění započítána polovina nepojištěné doby (nejv. soud, 8. II. 1935, Rv. II. 1108/34, Vážný 14160) a t. p.

Ovšem k případnému spoluzavinění na opominutí včasné přihlášky zaměstnance nelze přihlédnouti, domáhá-li se vdova po zaměstnanci na zaměstnavateli náhrady škody pro nepřihlášení k pensijnímu pojištění.

Uplatněný nárok vdovy na náhradu škody jest jejím vlastním a samostatným nárokem, nikoliv tedy pouhým příslušenstvím, nebo soukromoprávním důsledkem služebního poměru jejího zemřelého manžela. Neplatí proto pro něj pravidlo § 1304 obč. zák. o poměrném dělení škody mezi škůdcem a poškozeným, zavinily-li škodu obě strany. Poněvadž nárok vdovy na důchod kotví v právu veřejném, jest případné zavinění jejího manžela vůči ní právě tak zaviněním třetí osoby, jako zavinění žalované firmy. (Rozh. nejv. s. ze dne 19. I. 1927, R. I. 1154/26, Vážný 6711.) V témž rozhodnutí se praví, že všechny úmluvy zaměstnavatele a zaměstnance o změně ustanovení zákona ke škodě pojištěných osob jsou bez účinný bez ohledu na případný souhlas neb dokonce snad i popud pojištěním povinného manžela. Obdobně v rozhodnutí nejvyššího soudu z 2. III. 1926, R. II. 6/26, Vážný 5804 se praví, že nároky rodinných příslušníků pojištěnce proti pensij-

nímu ústavu mají povahu nároků veřejnoprávních a nemohou býti zkráceny dohodou zaměstnavatele se zaměstnancem.

Velmi důležitou jest též otázka, pokud se může zaměstnavatel zhostiti ručební povinnosti tím, že prokáže, že pověřil agendou pensijního pojištění svých zaměstnanců některého ze svých úředníků, o jehož spolehlivosti nemohl míti pochyb, při čemž tento úředník přihlášku opomněl podati. — Poškození by přirozeně měli v tomto případě nárok proti onomu úředníku, což ovšem ve většině případů bylo by zcela ilusorní, ježto onen zaměstnanec buď nemá žádného majetku, nebo již dokonce je mrtev.

Judikatura v této otázce kolísá, ač jedná se o věc zcela jasnou, ježto otázka odpovědnosti zaměstnavatelovy byla by velmi jednoduše tímto způsobem přesunuta na zaměstnance závodu, pověřené pensijní agendou. Pochybnosti do této otázky vneslo rozhodnutí nejv. soudu ze dne 15. VI. 1934, Rv. I. 899/34, Vážný 13654, v němž se mimo jiné praví, že zaměstnavatele nelze činiti odpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž konal i řádný dozor. V tomto rozhodnutí se zejména praví, že zaměstnavatel mohl své přihlašovací povinnosti učiniti zadost buď osobně nebo zaměstnancem k tomu ustanoveným. Pokud obstarával tento některý zaměstnanec, ručí zaměstnavatel zaměstnanci za nehlášení a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění jen v mezích ustanovení § 1315 obč. zák., t. j. jen v předpokladu, že onen zaměstnanec byl k zastávání tohoto úřadu nezdatný.

Rozhodnutím tímto, které svým rigorosním výkladem § 1315 a 1313 a) obč. zák. na případy pensijního pojištění vneslo mnoho nejasností do rozhodování soudů nižších stolic, zabývá se velmi podrobně dr. A. Schmiedl v časopise »Pensijní pojištění«, ročník 13, č. 6, na str. 85 a následující.

Zmatek vznikl zejména v otázce aplikace tohoto rozhodnutí na právnické osoby, které jednají výhradně prostřednictvím svých orgánů a zástupců. Schmiedl v uvedeném článku praví, že pro zavinění těchto zástupců ručí právnická osoba přirozeně bezpodmínečně, poněvadž jednání o opominutí těchto zástupců platí jako jednání o opominutí těchto právnických osob. Proto také platí zavinění zástupcovo ve výběru pomocníka nebo v dozoru nad ním jako zavinění právnické osoby. Naproti tomu ručí však práv-

nická osoba za pomocníka nejinak, než každá fyzická osoba.

Podle mého názoru u právnických osob vůbec nepřicházely v úvahu pochybnosti při případné aplikaci rozhodnutí č. 13654, které mohlo se aplikovati nejvýše na osoby fyzické.

Právní nejistotě na tomto poli učinilo přítrž rozhodnutí nejv. soudu ze dne 1. III. 1935, Rv. II. 83/35, Vážný 14217, kdež se praví, že zákonem ze dne 21. II. 1929, č. 26, o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách byla uložena ohlašovací povinnost toliko zaměstnavateli. Tato povinnost nestíhá úředníky zaměstnavatelovy ani podpůrně a nejsou proto civilně-právně odpovědní pojištěncům z náhrady škody vzniklé jejím porušením.

Pověří-li zaměstnavatel některého ze svých úředníků prováděním ohlašovací povinnosti, jest nebdání této povinnosti ohroženo toliko pořádkovým trestem.

V tomto rozhodnutí se výslovně mimo jiné praví, že osobou, již pověřil zaměstnavatel úkoly ohlašovacími, není však každá osoba, jež provádí manipulační práce s ohlášením atd. spojené, nýbrž předpokládá to, aby zaměstnavatel nositeli pojištění oznámil tuto osobu, která jest odpovědná za včasné oznámení uložené zaměstnavateli v zákoně. Jen v případě, když zmocněnec byl zaměstnavatelem ustanoven a pojišťovně oznámen, ručí osobně za včasné podání veškerých oznámení. (Dr. Jan Gallas, Výklad k zákonu o pensijním pojištění 1929, str. 291, dr. Jan Gallas a dr. Frant. Janoščík, Výklad k zákonu o sociálním pojištění 1929, str. 64.)

Zaměstnanec ručil by kromě případu výše uvedeného jen tehdy, kdyby se dopustil nějakého civilního deliktu, na př. kdyby zpronevěřil příspěvky k pensijnímu pojištění, nebo že úmyslně nepřihlásil žalujícího zaměstnance k pensijnímu pojištění s úmyslem, aby mu škodu způsobil.

Ovšem zaměstnanec pensijní agendou pověřený, který opomine podati některou přihlášku, nebo ji podá nesprávně, je odpověden svému zaměstnavateli pro škodu, jež tím vznikne, pokud skutečně nedbal jeho příkazů a zákonných předpisů. Přímou od poškozeného zaměstnance však žalován býti nemůže.

V důvodech rozhodnutí, Vážný 14217, se praví: Zaměstnavatel může ovšem pověřiti některého ze svých úředníků podáváním přihlášek podle § 5, vedením mzdových záznamů (§§ 6 a násl.) a prováděním srážek částí pojistného, připadajících na pojištěnce ze služného (§ 68 zák.). Učiní-li tak, jest oso-

ba pověřená trestně odpovědná za nesprávné provedení úkolů jí svěřených (§ 171 zák.) a příslušné přestupky trestají správní úřady (§ 172 zák.). Těmito předpisy nebylo však nic změněno na civilně-právních předpokladech pro náhradu škody (§ 1295, odst. 1 obč. zák.). Ohlašovací povinnost uložil zákon o pensijním pojištění toliko zaměstnavateli. Hrozí-li zákon trestem úředníku, který ohlašovací povinnost zaměstnavatelem naň přenesenou řádně neplnil, jde tu o pořádkový trest, mající zajistiti řádné splnění zaměstnavatelových povinností v zájmu správného provedení tohoto oboru sociálního pojištění, avšak zákon neukládá ani podpůrně ohlašovací povinnost úředníkům zaměstnavatelovým, a ti to nejsou právi pojištěncům z náhrady škody, vzniklé porušením této ohlašovací povinnosti.

Bylo již skutečně na čase, že nejvyšší soud zaujal jasné stanovisko v této otázce, jež zavdávala mnohé důvody ke zcela neodůvodněným námitkám zaměstnavatelů. — —

Zbývá ještě zmíniti se o významu smíru, uzavřeného mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ve sporu o náhradu škody, ať již soudně či mimosoudně.

Smír, jímž zaměstnanec se vzdá veškerých nároků proti zaměstnavateli, zejména z důvodů této náhrady škody, nemá však pro futuro platnost absolutní. V rozh. nejv. soudu z 24. XI. 1934, Rv. I. 603/33, se totiž praví smírem (§ 1380 obč. zák.) z doby před účinností zákona ze dne 14. července 1931 č. 125 Sb. z. a n., o náhradě škody, způsobené zaměstnanci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu, nebyly narovnány i vyšší nároky zaměstnance podle zák. č. 125/1931 Sb. z. a n. — K tomuto závěru došel soud na základě následující právní úvahy: Zaměstnavatel ručí podle 1295 obč. zák. za veškerou škodu, kterou žalobci způsobí nesprávným přihlášením požitků k pensijnímu pojištění. Touto škodou je nejen škoda, která byla známa v době smíru, nýbrž i škoda, která vznikla tím, že pozdější zákon přiznal žalobci další výhody z pensijního poměru, na které strany nemohly při smíru pomysliti, poněvadž jim nebyly známy. Zaměstnavatel ručí proto zaměstnanci za další škody, které nastaly zaměstnanci zákonem č. 125/31.

Jestliže tudíž pozdějším vývojem zákonných předpisů dojde ke změně důchodů ve prospěch zaměstnanců, může se zaměstnanec toho, oč novou zákonnou úpravou je připraven, domáhati pořadem práva. — —

Pokud se ovšem týče smíru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a jeho účinnosti pro pozůstalé po zaměstnanci, platí zásada, o níž již výše byla řeč: Nároky rodinných

príslušníku poisťovne proti pensijnému ústavu majú povahu nárokov verejnoprávných a nemôžu byť zkrátené dohodou zamestnávateľa se zamestnancom (Vážny 5804, 6711 viz výše).

Ovšem nejúčinnější ochranou zamestnan-

ce proti škodě vzniklé nepřihlášením jest včasná péče o přihlášku k pensijnímu pojištění ještě během zaměstnání, pensijní povinnosti zakládajícího. Množství procesů o náhradu škody by odpadlo, kdyby zaměstnanci znali zákonné předpisy a včas jich dbali.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1151.

1107.

Služební poměr trvale ustanovených zřízeneců obecních má povahu soukromoprávní. Rozh. nejv. soudu z 6. IX. 1935, Rv I 71/34, »Soudcovské listy« č. 1213.*)

V tom směru bylo uvážiti, zda služební poměr žalobce jako trvale ustanoveného obecního zřízence ve smyslu zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 16. z r. 1920 Sb. z. a n., je založen soukromoprávní smlouvou (§ 1, odst. 1., zákona čis. 131/1931 Sb. z. a n.). Zákonem čis. 16/1920, Sb. z. a n. byla pro služební poměr trvale ustanovených zřízenců obecních stanovena jen určitá pravidla, obecně platná, místo dřívějších individuálních smluv, avšak dosavadní soukromoprávní povaha služebního poměru jejich tímto zákonem změněna nebyla. Ve zprávě ústavního výboru Národního shromáždění (tisk č. 2010) se výslovně zdůrazňuje, že až dosud byli obecní zřízenci odkázáni výhradně na poměr smluvní a že novým zákonem má se jim dostati hlavně úpravy hmotných poměrů, aby měli zákonitý podklad. Kdyby byl zákonodárce zamýšlel přiznati trvale ustanoveným obecním zřízencům služební postavení veřejnoprávní, byl by to zajisté výslovně prohlásil v zákoně, jako to učinil v § 2, odst. 2., zákona o obecních úřednicích ze dne 23. července 1919, č. 443. Sb. z. a n., který byl jinak vzorem též pro uspořádání předpisů zákona o obecních zřízencích č. 16/1920 Sb. z. a n. To však zákon neučinil, naopak zdůraznil v § 25, odst. 1., zák. č. 16/1920 Sb. z. a n., že zřízenci, již ustanovení před účinností tohoto zákona, zůstávají nadále ve svém dosavadním služebním postavení, tedy soukromoprávním, a odkázal v § 24 veškeré spory, vzešlé ze služebního poměru těchto zřízenců, na pořad soudní, tedy zřejmě jako věci soukromoprávní, kdežto stejné spory obecních úředníků byly v § 40 zák. č. 443/1919, Sb. z. a n., přikázány pořadu instancí samosprávných. Ani z okolnosti, že zákon č. 16/1920 Sb. z. a n. ustanovil určitá pravidla pro úpravu služebního poměru obecních zřízenců, obdobná v §§ 4, 6, 7, 8, 10, zák. č. 16/1920, Sb. z. a n., nelze ještě bezpečně dovozovati, že tím byla změněna právní povaha služebního poměru těchto zřízenců, poněvadž i soukromoprávní služební poměr může býti takto upraven, jak bylo

podrobně doličeno v rozhodnutích senátu pro řešení konfliktů kompetenčních ze dne 25. května 1925, č. 287, z roku 1924 a čis. 338 z r. 1925 (viz sb. n. s., ročník 7., str. 1943 a 1951) a poukázáno i k tomu, že k obsazení i takového místa, kterým se zakládá služební poměr obecního zřízence trvale ustanoveného, je potřebí též svolení druhé strany, takže nejde o jednostranný akt obce, nýbrž v podstatě o smlouvu. Z těchto úvah vyplývá, že služební poměr trvale ustanovených zřízenců obecních má povahu soukromoprávní (smluvní).

§ 1158.

1108.

Výpověď služobného pomeru bola daná včas, keď bola odoslaná rekomandovaným dopisom v primeranej dobe pred výpovedným termínom na adresu, ktorú zamestnanec zamestnávateľovi udal. Nezáleží na tom, že pošta doručila dopis po uplynutí výpovedného termínu. Rozh. nejv. soudu z 31. V. 1935, Rv III 470/35, Úr. sb. č. 2117.

Žalobník bol zamestnaný u žalovanej firmy ako cestujúci riaditeľ a bola mu daná rekomandovaným dopisom, odoslaným 29. septembra 1932 na adresu, ktorú žalobník žalovanej firme udal, výpověď ku dňu 1. januára 1933. Žalobník domáhal sa žalobou zaplataenia požitkov od 1. januára do konca júna 1933 na tom základe, že výpověď nebola mu daná včas lebo bola mu doručená poštou až 3. októbra, tak že možno ju považovať za danú až 1. januára a okrem toho mu náleží výpověď šesťmesačná.

Súd prvej stolice žalobu zamietol z dôvodu, že žalobníkovi príslúcha výpověď trojmesačná, a tá bola daná včas. Dotočne včasnosti výpovedi uviedol v dôvodoch svojho rozhodnutia: Ďalej bolo treba súdu riešiť otázku, či výpověď, daná žalobníkovi dopisom z 29. septembra 1932, ktorý dostal nesporne až 3. októbra, bola daná včas. V tomto smere súd zistil, že žalovaná strana dala doručení zásielku, obsahujúcu výpověď pre žalobníka, dňa 29. septembra 1932 na poštu, táto došla do Bratislavy 1. októbra 1932, bola poštovým úradom dňa 1. októbra 1932 odovzdaná poštovému zriadencovi na doručenie pri prvej doručovacej pochôdzke na adresu Bratislava, Kukučínová ul. čis. 42/d, ale z neznámej príčiny žalobníkovi nebola doručená. Dľa sdelenia poštového úradu poštovní zriadenc ten to rekomandovaný dopis 1. októbra 1932 skutočne na udanú adresu doručoval, ale nevie sa už rozpaťať, z akej príčiny žalobníkovi nedoručil, vradepodobne preto, že žalobníka nezastihol doma. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd pokladá za nerozhodné, z akej príčiny táto zásielka nebola žalobníkovi doručená, keď zistil, že žalovaná strana zaslala zásielku jednak na správnu adresu žalobníkom udanú — ktorý vtedy skutočne býval na Kukučínovej ulici a túto adresu žalovanej strane sám oznámil — a ďalej, že žalovaná strana túto rekomandovanú zásielku, obsahujúcu výpověď, podala včas, to jest 2 dni predtým, než mala dojsť žalobníkovi. Tým zacho-

*) Srov. k tomu rozh. nejv. soudu z 9. III. 1935, Rv II 235/33 (v »Pracovním právu«, č. 1028): Služební poměr trvale ustanovených obecních zřízenců podle zák. č. 16/1920 je povahy soukromoprávní. — Dále Váž. o b. č., roč. 1925, str. 1935 (Boh. A XXXV), t. j. rozsudek senátu pro řešení konfliktů kompetenčních z 25. V. 1925, č. 287 a rozsudek z téhož dne, č. 288: Pro nároky zaměstnance Elektrických podniků města Prahy proti zaměstnavateli jsou příslušny soudy. — Stejně Váž. o b. č., roč. 1925, str. 1951 (Boh. A XXXIX): O nárocích obecních zřízenců proti obci ze služebního poměru jest rozhodovati soudům, třebaž by šlo o obec statutární a služební smlouvu uzavřenou před zákonem č. 16/1920.